

Stadsmonitor

-thema Sociale omgeving-

Modules

Zelfredzaamheid, inzet en participatie	2
Waardering eigen buurt	13
Bijlage: Bronnen:	16

Datum: 21-01-2014

Gemeente Nijmegen
Onderzoek en Statistiek
contactpersoon: Kees Goderie
tel.: 024-329 27 37 of 024-329 98 89 (O&S)
e-mailadres: onderzoek.statistiek@nijmegen.nl

www.nijmegen.nl (onderdeel gemeente > onderzoek en cijfers)

Zelfredzaamheid, inzet en participatie

In de Burgerpeiling 2013 is een nieuw blok toegevoegd met daarin een groot aantal vragen over de directe sociale omgeving van de inwoners van Nijmegen. Enerzijds gaat het daarbij om het meten van de afhankelijkheid en hulpbehoefte, anderzijds juist om de hulp en inzet die mensen aan andere mensen verschaffen, waaronder ook de inzet als vrijwilliger en voor buurtactiviteiten. Voor wat betreft aspecten als eenzaamheid en mantelzorg is ook geput uit de GGDmonitor volwassenen en ouderen¹.

De grote lijn uit de bevindingen is dat de mate van zelfredzaamheid constant hoog is (85 tot 90%), maar tevens dat deze beduidend lager is bij 75+ en laagst opgeleiden. Een kleine, maar niet onaanzienlijke minderheid van 6 tot 9% ervaart sociale problematiek in de zin van te weinig contacten, eenzaamheid en/of niet gelukkig zijn.

Eén op de tien mensen ontvangt mantelzorg of overige hulp uit de omgeving, bij 75+ers eenderde tot meer dan de helft. Een kwart van de bevolking scoort op een of meer van zes onderscheiden zorgaspecten (incl. financiën); bij 8% is stapeling van 2 of meer aspecten.

Meer dan de helft van de mensen zet zich op één of meerdere manieren in via vrijwilligerswerk, mantelzorg of werkzaamheden voor de buurt; daaronder zijn veel ouderen en mensen die zelf ook hulp nodig hebben. Een beperkt deel van de ondervraagden (7%) is bereid tot (meer) inzet voor anderen, een flink deel (35%) misschien. Meer dan de helft (58%) geeft aan daar niet toe bereid te zijn. Werk en vrijetijds-activiteiten zijn de belangrijkste motieven, maar ook dat men zelf genoeg problemen heeft of dat men zich al inzet.

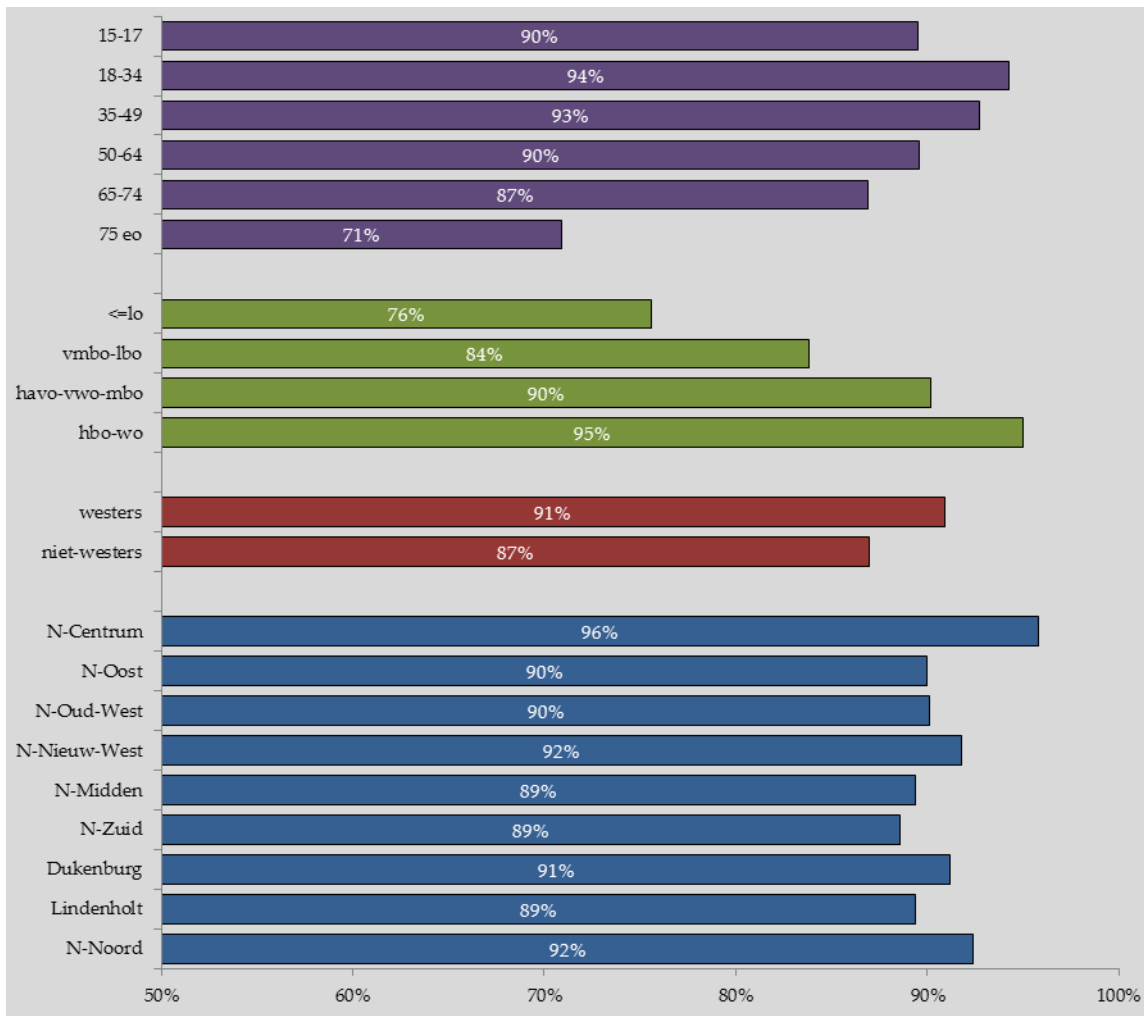
Het afgelopen jaar is participatie ook op andere manieren onderzocht. Op basis van aangetroffen leefstijlen zijn in de Nijmeegse bevolking groepen aan te wijzen die mogelijk meer geneigd zijn om zich actief op te stellen in de buurt en zich in te zetten voor de maatschappij. Onderzoek m.b.v. het digitaal stadspanel wijst uit dat er ook scepsis bestaat bij het overheidsstreven naar de participatiesamenleving.

Mate van zelfredzaamheid constant hoog (85 tot 90%); beduidend lager bij 75+ en laagst opgeleiden

Een zeer groot deel van de Nijmegenaren voelt zich zelfredzaam. Zo'n 57% is het "helemaal eens" met de stelling: ik kan goed voor mezelf zorgen en 33% is het "eens". Voor 6% is dat neutraal, 2,5% is het er niet mee eens. Dit zijn nagenoeg dezelfde verhoudingen als twee jaar geleden. Alleen bij 75+ers zijn de aantallen mensen die een neutraal antwoord geven of zeggen niet voor zichzelf te kunnen zorgen echt hoger (samen bijna 30%). De lagere (vmbo, lbo) en laagst opgeleiden (<LO) blijven met resp. 84% en 76% achter bij het gemiddelde (91%). Bij de niet-westerse groepen is het verschil beperkter (87%). Naar stadsdeel zijn de verschillen heel gering.

In de GGDmonitor is gevraagd of men zelf acht basisactiviteiten kon uitvoeren (eten maken, boodschappen, huishoudelijk werk etc.). Ook nu had een heel groot deel van de respondenten daar geen probleem mee (87%). 8% gaf aan één of meer van die activiteiten niet te kunnen uitvoeren. Vooral bij ouderen is dit aandeel groter: 18% bij de 65- tot 74jarigen, 39% bij de 75- tot 84jarigen en 63% bij de 85+ers. Ook de lager en laagst opgeleiden zijn bij deze activiteiten bovengemiddeld afhankelijk van anderen (resp. 15 en 25%).

¹ De rapportage van de GGD van het volwassenen- en ouderenonderzoek 2012 zal begin 2014 verschijnen.

Figuur 1: Aandeel mensen dat goed voor zichzelf kan zorgen
 Bron: Burgerpeiling 2013

6% van de bevolking heeft te weinig contacten, 9% is (zeer) ernstig eenzaam, 9% niet gelukkig

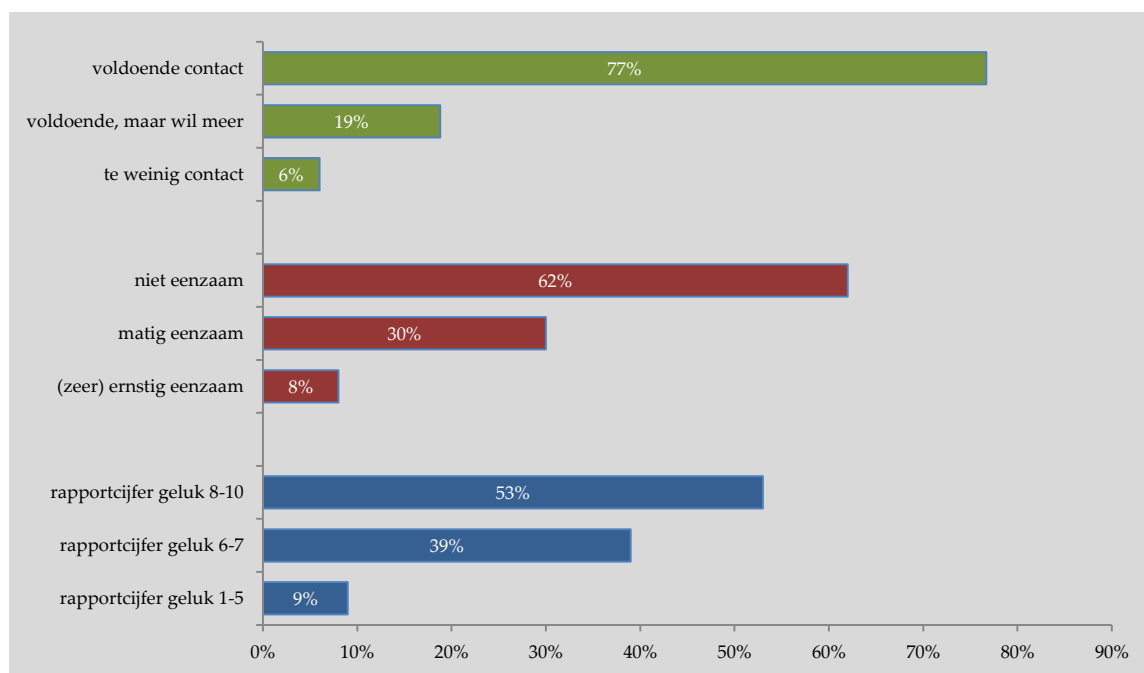
Ruim driekwart (77%) heeft in de Burgerpeiling aangegeven zeker voldoende contacten te hebben. 17% heeft voldoende contacten, maar zou wel wat meer willen. 6% heeft te weinig contacten. Bij de 75+ers en lager opgeleiden ligt dit laatste iets hoger (10% en 9%). Bovendien heeft 6,5% van de 75+ers op deze vraag geen antwoord gegeven. Twee jaar geleden waren de cijfers vergelijkbaar (resp. 77, 15 en 7%). Ook bij de respondenten van niet-westerse herkomst is het aandeel dat te weinig contacten heeft hoger (11%).

In de GGDmonitor is via een aantal deelvragen de eenzaamheid gepeild. 8% van de Nijmeegse bevolking is op basis daarvan getypeerd als ernstig (5%) of zeer ernstig (3%) eenzaam en 30% als matig. In vergelijking met het onderzoek van 4 jaar geleden is er een verschuiving met 3% te zien van matig naar (zeer) ernstig. Onder 75+ers is met name het aandeel matig eenzamen aanzienlijk groter (43 tot 52%). Bij de laagst opgeleiden springt het aandeel (zeer) ernstig eenzamen eruit (17%).

Op basis van de antwoorden zijn in de GGDmonitor verder twee meer specifieke scores berekend, nl. van emotionele en sociale eenzaamheid. Op de totale bevolking heeft resp. 29% en 38% daar in meerdere of mindere mate mee te maken. Bij 75+ers en laagst opgeleiden is dit 10% hoger. Bij 85+ers is bij 48% sprake van emotionele eenzaamheid.

In de GGDmonitor is ook gevraagd naar geluk. Respondenten konden een rapportcijfer geven: 13% gaf een 9 of 10, 40% een 8, 39% een 6 of 7 en 9% een 5 of lager. Dit patroon is redelijk vergelijkbaar voor diverse groepen,

met twee uitschieters: hoog aandeel met een score 5 of lager voor de groep 85+ (16%) en voor de mensen in de laagste opleidingsklassen (27%).

Figuur 2: Contacten, eenzaamheid en geluk

Bron: Burgerpeiling 2013 en GGDmonitor volwassenen en ouderen 2012

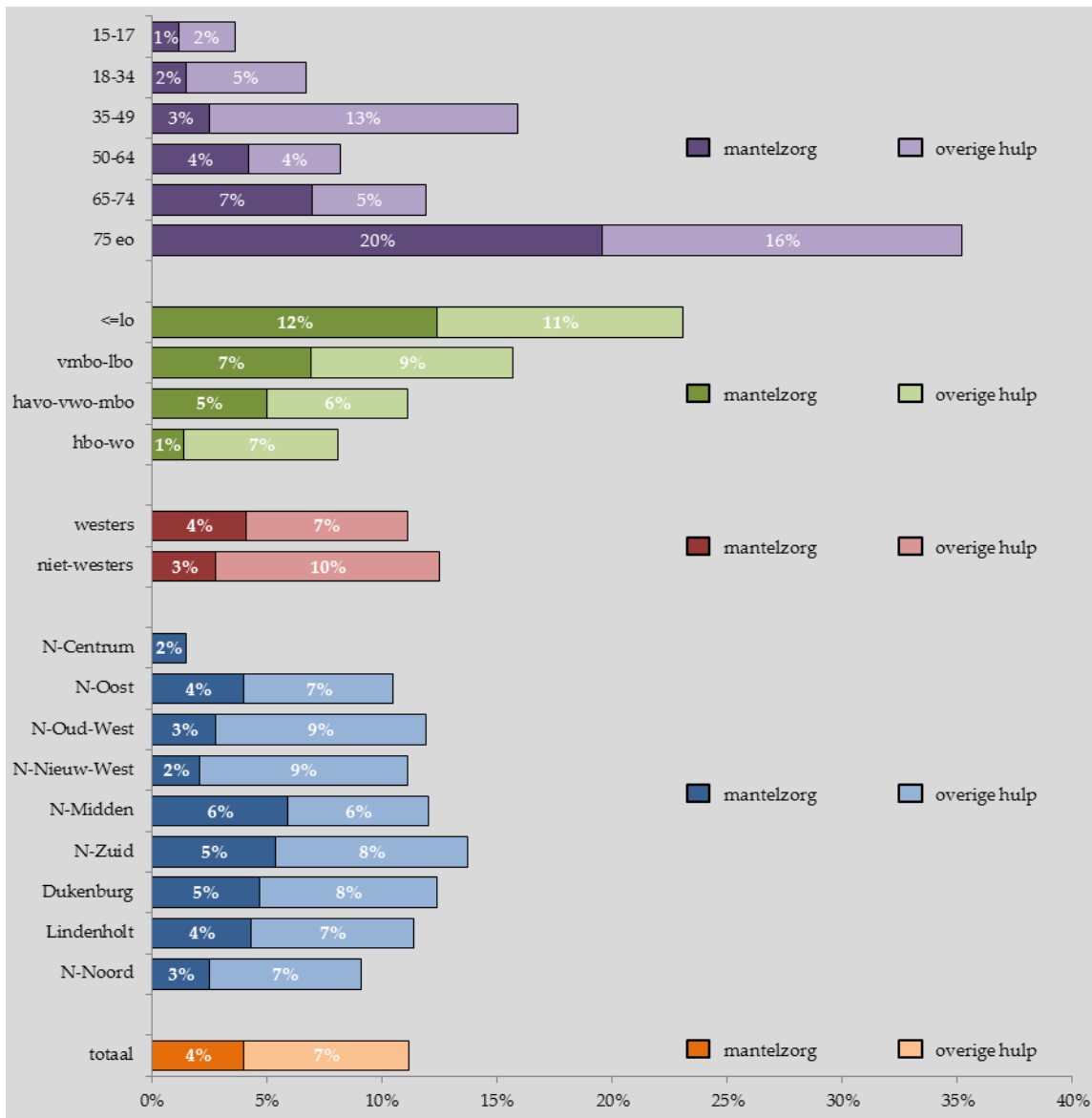
Een op de tien mensen ontvangt mantelzorg of overige hulp uit de omgeving, bij 75+ers eenderde tot meer dan de helft

4% van de respondenten in de Burgerpeiling (zo'n 5½ duizend personen) ontvangt mantelzorg. 12% van deze groep geeft hierbij aan dat de ontvangen mantelhulp onvoldoende is en dat men eigenlijk meer nodig heeft. Buiten de ontvangers is er nog een groep van 1,5% die geen mantelhulp krijgt en die wel zou willen hebben.

In de oudere categorieën zijn de percentages die mantelhulp ontvangen of zouden willen krijgen aanmerkelijk hoger: 7% en 3% bij 65-74jarigen en 20% en 7% bij de 75+ers. Ook bij de lagere opleidingen is het bovengemiddeld (7% en 4% bij de lagere inkomens, 12% en 4% bij de laagste).

De deelnemers aan de Burgerpeiling zijn behalve over mantelzorg ook bevraagd over andersoortige hulp: "Krijgt u zelf of iemand anders bij u thuis op dit moment hulp (anders dan mantelzorg) van mensen buiten uw huishouden/gezin? Denk bijvoorbeeld aan oppassen op de kinderen, hulp vanwege problemen of hulp bij de administratie of praktische zaken."

7% heeft hier bevestigend op gereageerd. Bij de 35-49jarigen (90% huishoudens met kinderen) en de 75+ers was dat bovengemiddeld (resp. 13 en 16%). Opvallend is dat bij er deze hulp geen sprake is van oververtegenwoordiging bij lagere inkomens.

Figuur 3: Ontvangen mantelzorg en overige hulp
 Bron: Burgerpeiling 2013

In de GGDmonitor is eveneens naar mantelzorg gevraagd. Het aandeel mensen dat naar eigen zeggen mantelzorg ontvangt is iets groter dan in de Burgerpeiling: 5%, met grote verschillen naar leeftijd: bij 65-74 is het 7%, bij 75-84 23% en bij 85+ is het 50%. De laagste opleidingsniveaus scoren resp. 18% en 8%. Worden in de Burgerpeiling de aantallen die mantelzorg en overige hulp ontvangen opgeteld, dan is het aantal personen dat hulp ontvangt weer groter dan de in de GGDenquête gemeten mantelzorg, nl. 10% (bij 75+ers 30%). Tussen beide groepen (ontvangers mantelzorg en overige hulp) blijkt heel weinig overlap te bestaan. De kans is groot dat in de Burgerpeiling respondenten die meerdere soorten hulp genieten dit bij één van beide vragen hebben ondergebracht.

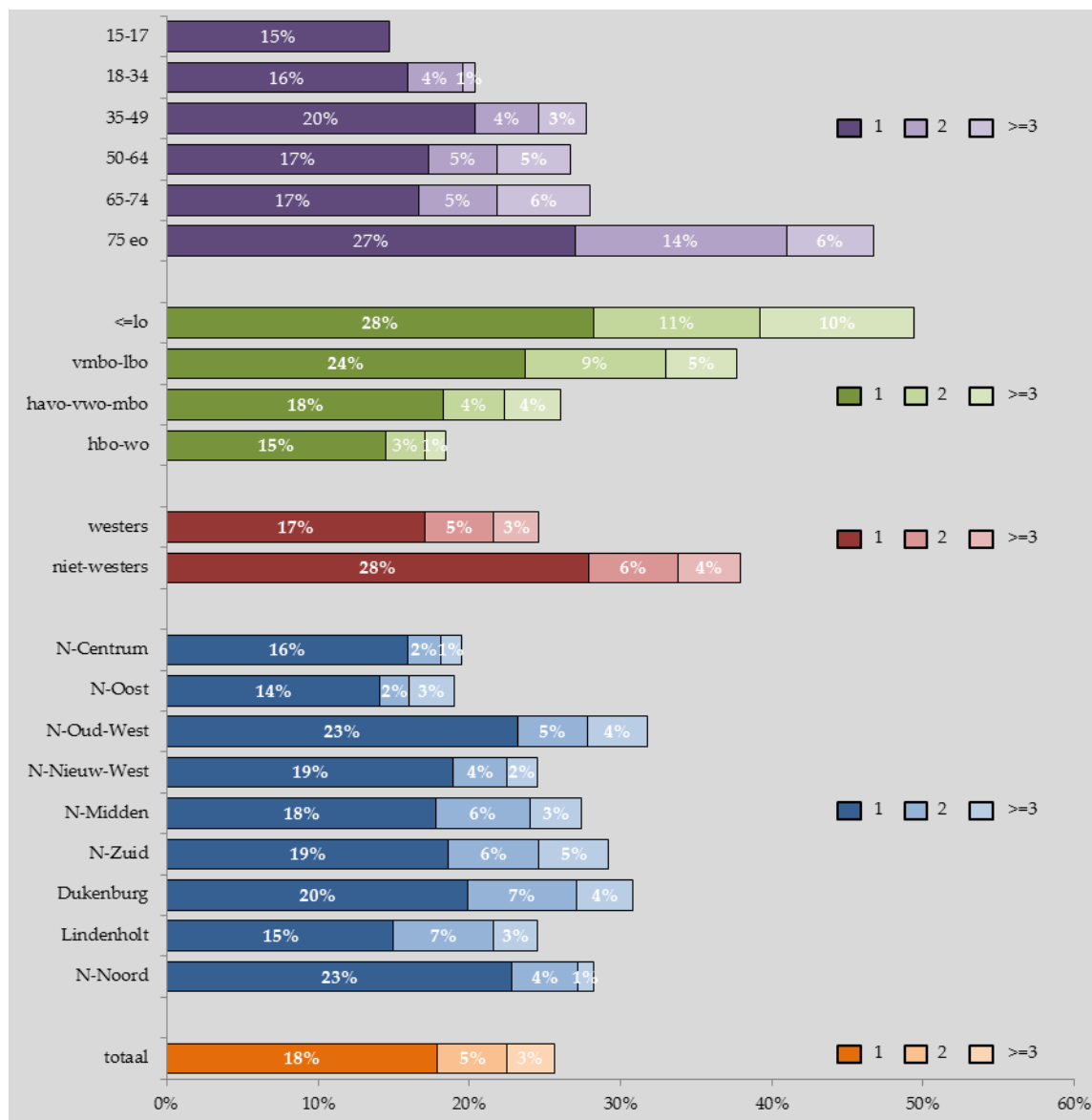
Een kwart van de bevolking scoort op een of meer zorgaspecten; bij 8% is sprake van stapeling

Een benadering van de mate van welbevinden is uitgevoerd door combinatie van een vijftal sociale kenmerken c.q. "hulpkenmerken": zich niet gezond voelen, niet voor zichzelf kunnen zorgen, te weinig contacten hebben, mantelzorg ontvangen en overige hulp krijgen. 80% van de populatie scoort op geen van deze criteria, 20% op één of meer. Binnen deze laatste groep gaat het grotendeels om mensen die op één criterium scoren (14%). 4%

heeft hulp of hulpbehoefte op twee aspecten en 2% op drie of meer. Op de totale bevolkingspopulatie komt deze laatste groep neer op een kleine 3.000 personen.

In de Burgerpeiling is aan respondenten gevraagd aan te geven hoe zij hun financiële situatie inschatten. Bijna 10% vindt deze slecht. Mensen in een financieel slechte situatie scoren relatief vaker op de zojuist genoemde sociale aspecten (meer dan 2x zoveel).

Wanneer je het criterium slechte financiële situatie toevoegt aan de “sociale stapeling” neemt het aandeel mensen “met een of meer zorgaspecten” toe van 20 naar 26%. Daarvan soort 18% op één aspect, 5% op 2 en 3% op drie of meer (bijna 4.500 mensen).

Figuur 4: Aantal malen scoren op zorgaspecten (incl. financiën)

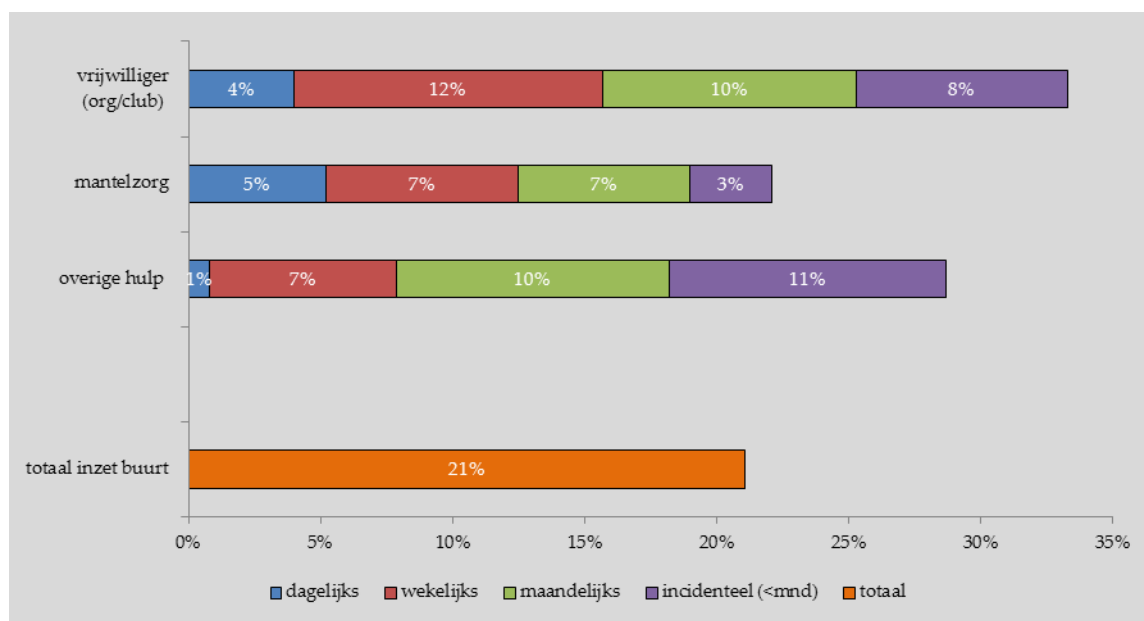
Bron: Burgerpeiling 2013

Groepen waar meer dan gemiddeld sprake is van stapeling (2 of meer zorgaspecten, inclusief financiën) zijn de 75+ers (20% tegen 8% gemiddeld) en de lager en laagst opgeleiden (resp. 14% en 21%). De niet-westerse populatie is licht oververtegenwoordigd (10%) en hetzelfde geldt voor de stadsdelen Oud-West, Midden, Zuid, Dukenburg en Lindenholt (9 tot 11%). Opvallend zit Nieuw-West (met daarbinnen enkele aandachtsgebieden) met 7% onder het gemiddelde.

Weging naar huishoudens leidt tot dezelfde verdeling: 26 tot 27% van de huishoudens heeft te maken met een of meer zorg/financiële aspecten. Verder scoort 3,8% (bijna 3.500 huishoudens) op drie of meer aspecten en is er sprake van serieuze stapeling. Zowel voor wat betreft personen als huishoudens is dit waarschijnlijk een onderschatting, omdat de mensen in een kwetsbare situatie minder vaak deelnemen aan bevolkingsonderzoek. Overigens zijn deze enquêtebevindingen redelijk goed te vergelijken met de analysesresultaten uit het Sociaal Statistisch Bestand, opgebouwd uit een groot aantal registraties (zie het hoofdstuk Zorg en Gezondheid). De omvang van de meest kwetsbare groep op basis van dit bestand ligt in dezelfde orde van grootte.

53% zet zich op een of meerdere manieren in voor vrijwilligerswerk, mantelzorg of de buurt; daaronder veel ouderen en mensen die zelf ook hulp nodig hebben

In de Burgerpeiling 2013 geeft 33% van de respondenten aan vrijwilligerswerk te doen in een organisatie: 4% dagelijks, 12% een keer of vaker per week, bijna 10% een keer per maand of vaker en 8% minder dan één keer per maand. Ook in de GGDmonitor is gevraagd of men vrijwilligerswerk doet (zonder dat daarbij een frequentie kon worden aangeduid). 26% antwoordde hier positief op.

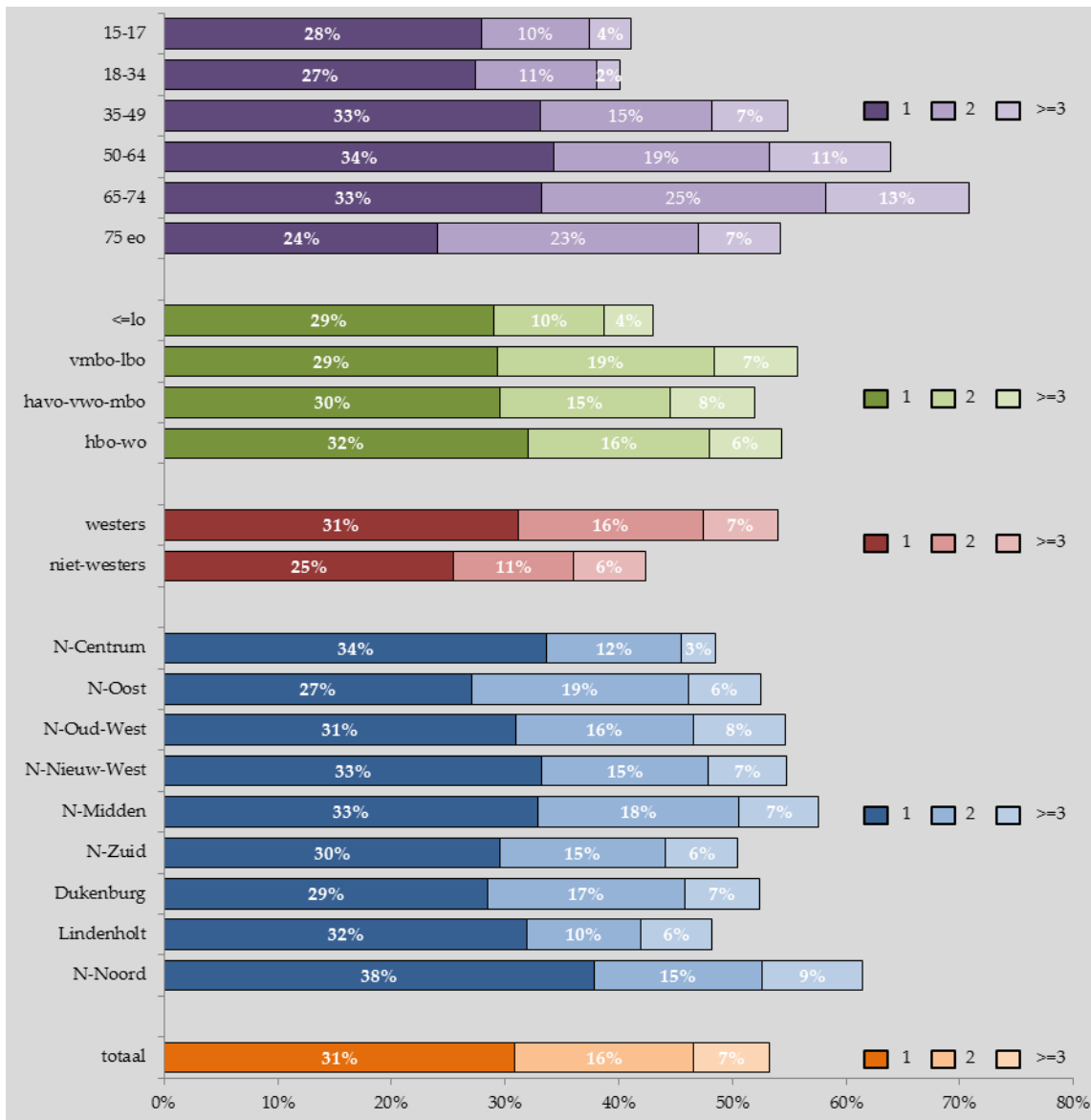

Figuur 5: Deelname aan vormen van inzet
Bron: Burgerpeiling 2013

In de Burgerpeiling ligt het percentages voor het geven van mantelzorg ook hoog: 22% van de mensen zegt deze te geven, waarvan 5% dagelijks en 7% minstens een keer per week. Daarnaast is er nog 6,5% die minstens eenmaal per maand zorg geeft en 3% minder dan 1x per maand.

In de GGDmonitor geeft slechts 8% mantelzorg. Het verschil met de Burgerpeiling zit hem in de definitie van mantelzorg. In dezelfde monitor zegt 15 tot 20% van de mantelzorgers zich tamelijk of zwaar overbelast te voelen.

Naast vrijwilligerswerk en mantelzorg is respondenten in de Burgerpeiling ook gevraagd of men overige hulp verleende aan mensen buiten het eigen huishouden of gezin (familie, burens, kennissen). Het kan dan bijvoorbeeld gaan om oppassen op kinderen, hulp vanwege problemen of hulp bij de administratie of praktische zaken. Het verlenen van deze overige hulp aan familie, kennissen of burens doet zo'n 29%: 8% eenmaal of vaker per week, 10% minstens eenmaal per maand en 10% minder dan eenmaal per maand. Tenslotte is gevraagd of men zich op één of meerdere manieren inzet voor de buurt. Dit blijkt voor 21% te gelden. Het betreft het organiseren van feesten en activiteiten (8%), het schoonhouden van de buurt (9%), groenonderhoud (3%) of het onder de aandacht brengen van buurt- of verbeterpunten (5%).

Figuur 6: Stapeling deelname aan een of meerdere vormen van inzet

Bron: Burgerpeiling 2013

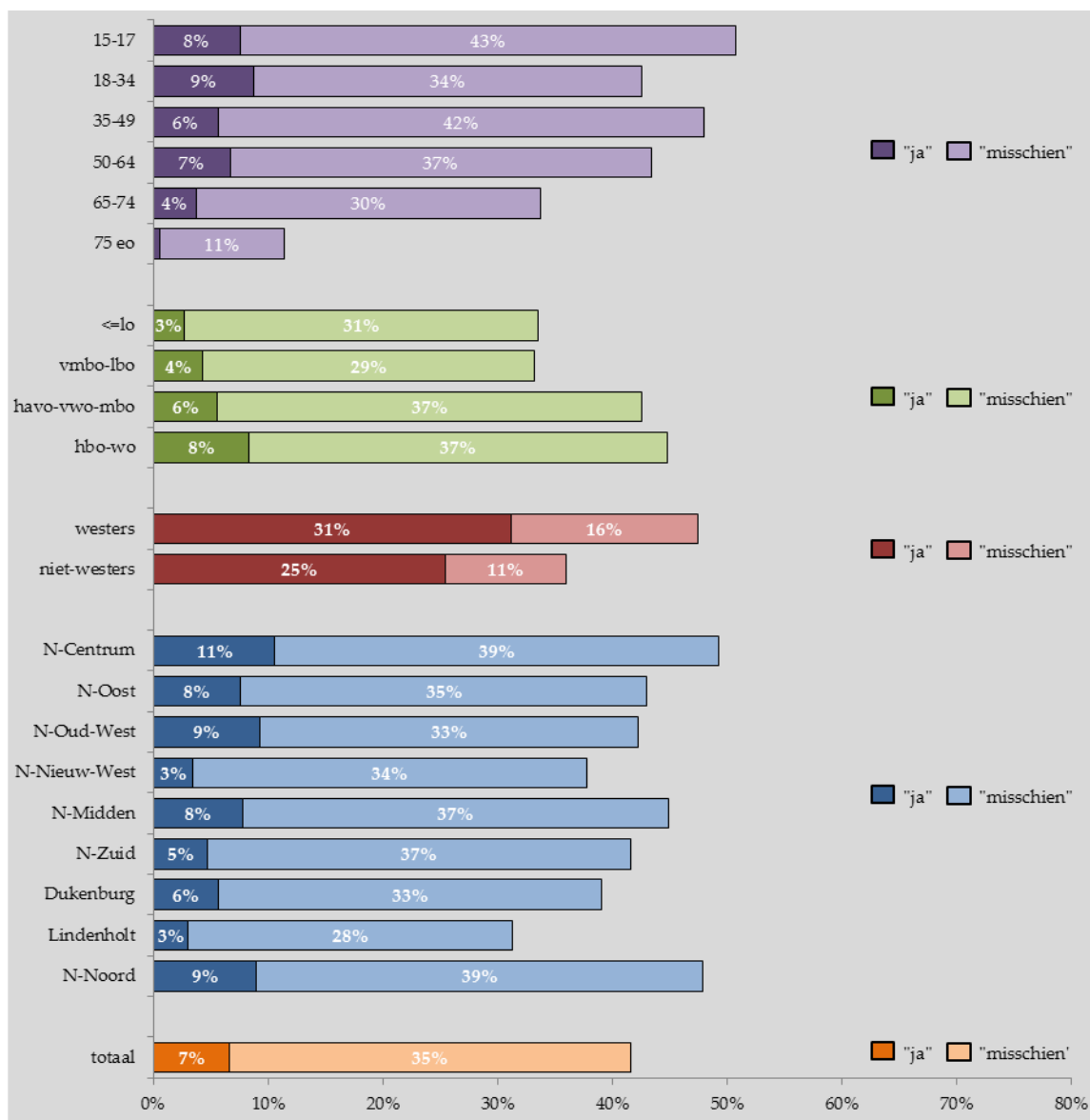
Ook voor het plegen van inzet voor anderen is een stapelingscore gemaakt. De vier zojuist behandelde vormen van inzet telden daarbij mee: vrijwilliger, mantelzorg, overige hulp, buurt. Daarbij is bij de eerste drie criteria een frequentie van "minder dan een maand" niet meegeteld. Het resultaat is dat 53% van de respondenten zich op minstens één veld in zet; 31% doet dat op een van de vier velden, 16% op twee en ca. 7% op drie of vier. De groep 65-74 is het actiefst (figuur 6). 71% zet zich in op een, twee of drie vlakken. Daarna volgt de categorie 50-64. Ook vanuit de oudste groep (75+) is nog sprake van flinke inzet. Naar opleiding zijn er geen noemenswaardige verschillen tussen lager, middelbaar en hoger. Wel blijft de groep met de laagste opleiding achter (43%).

Van de stadsdelen is Noord het actiefst (61%), gevolgd door Midden (58%). Centrum en Lindenholt blijven wat achter (48%). Ook vanuit de niet-westerse populatie is de deelname aan de betreffende activiteiten geringer dan gemiddeld (42%).

Opvallend is dat de inzet niet veel verschilt naar de mate waarin mensen zelf op het gebied van gezondheid, sociaal verkeer of financiën kwetsbaar zeggen te zijn. Bij degenen die op één of meer van deze punten scoren is de inzet aan vrijwilligerswerk etc. nauwelijks minder dan bij degenen die op geen enkel van die aspecten een knelpunt hebben.

Een beperkt deel is bereid tot (meer) inzet voor anderen, een flink deel misschien. Meer dan de helft niet; werk en vrijetijdsactiviteiten zijn de belangrijkste motieven.

Op de vraag “Zou u buiten uw werk (meer) tijd willen gaan besteden aan vrijwilligerswerk, het helpen van mensen buiten uw huishouden/gezin of inzet voor uw buurt?” reageert iets minder dan 7% positief, 35% zegt misschien, 58% nee.

Figuur 7: Bereidheid tot (meer) inzet voor vrijwilligerswerk, mantelzorg, overige hulp of buurt
Bron: Burgerpeiling 2013

Bij de categorieën 65-74 en m.n. 75+ zijn de aantallen die nee zeggen groter. Hetzelfde geldt voor de lagere en laagste opleidingen. Van de stadsdelen valt Lindenholt op met een relatief hoog aandeel neezeggens (69%). De niet-westerse groep daarentegen steekt positiever af: 11% geeft aan zeker meer tijd te willen besteden en 40% misschien.

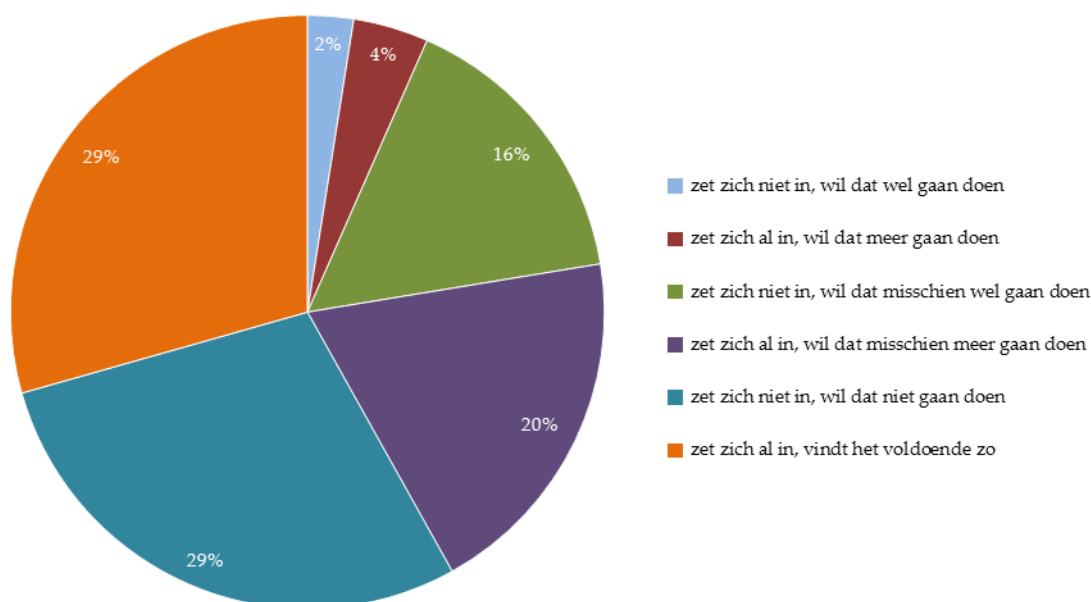
Ook nu zijn de verschillen tussen degenen “met en zonder sociale scores” zeer beperkt.

En opvallend genoeg geeft ook het onderscheid naar groepen die zich nu al wel of niet inzetten weinig tekening. Onder degenen die nu al op een of andere manier actief zijn is de bereidheid zelfs iets groter. En ook lijkt het erop dat een flink deel van degenen die zich nu al uitgebreid inzetten (op 3 of 4 fronten) er nog wel wat

bij willen doen. Ook onder de mensen die zelf op één of andere manier hulp ontvangen of zouden willen ontvangen is de bereidheid om zichzelf in te zetten maar nauwelijks minder dan gemiddeld.

De meest genoemde reden dat mensen niet bereid zijn (extra) inzet te geven is dat men het druk genoeg heeft met het werk (genoemd door de helft). Andere redenen zijn: andere vrijetijdsbestedingen gaan voor (27%), zelf al voldoende problemen (19%), geef al voldoende hulp aan anderen (16%) en doe al genoeg vrijwilligerswerk (15%). In het zojuist genoemde Lindenholt, met relatief veel mensen die geen bereidheid uitspraken, zijn deze verhoudingen niet wezenlijk anders.

Een samenvattend beeld ontstaat wanneer huidige inzet en bereidheid tot (extra) inzet samen worden genomen (zie figuur 8). Daarin is te zien dat ruim 40% van degenen die zich nu al inzetten (misschien) bereid is meer te doen en dat ruim een derde van degenen die zich nu nog niet in zetten (misschien) bereid is dat wel te gaan doen. Een kwart tot een derde zet zich nu niet in en geeft aan dat ook niet te willen gaan doen. Hierboven zijn daarvoor de motieven gegeven. Overigens moet worden beseft dat voor een heel grote groep de bereidheid niet onvoorwaardelijk is ("misschien"). In de praktijk zal het afhangen van de omstandigheden of men zich daadwerkelijk wil en kan inzetten en daarbij zijn bovendien grote verschillen in de mate van intensiteit en tijdsbeslag denkbaar.

Figuur 8: Bereidheid tot (meer) inzet naar huidige inzet

Bron: Burgerpeiling 2013

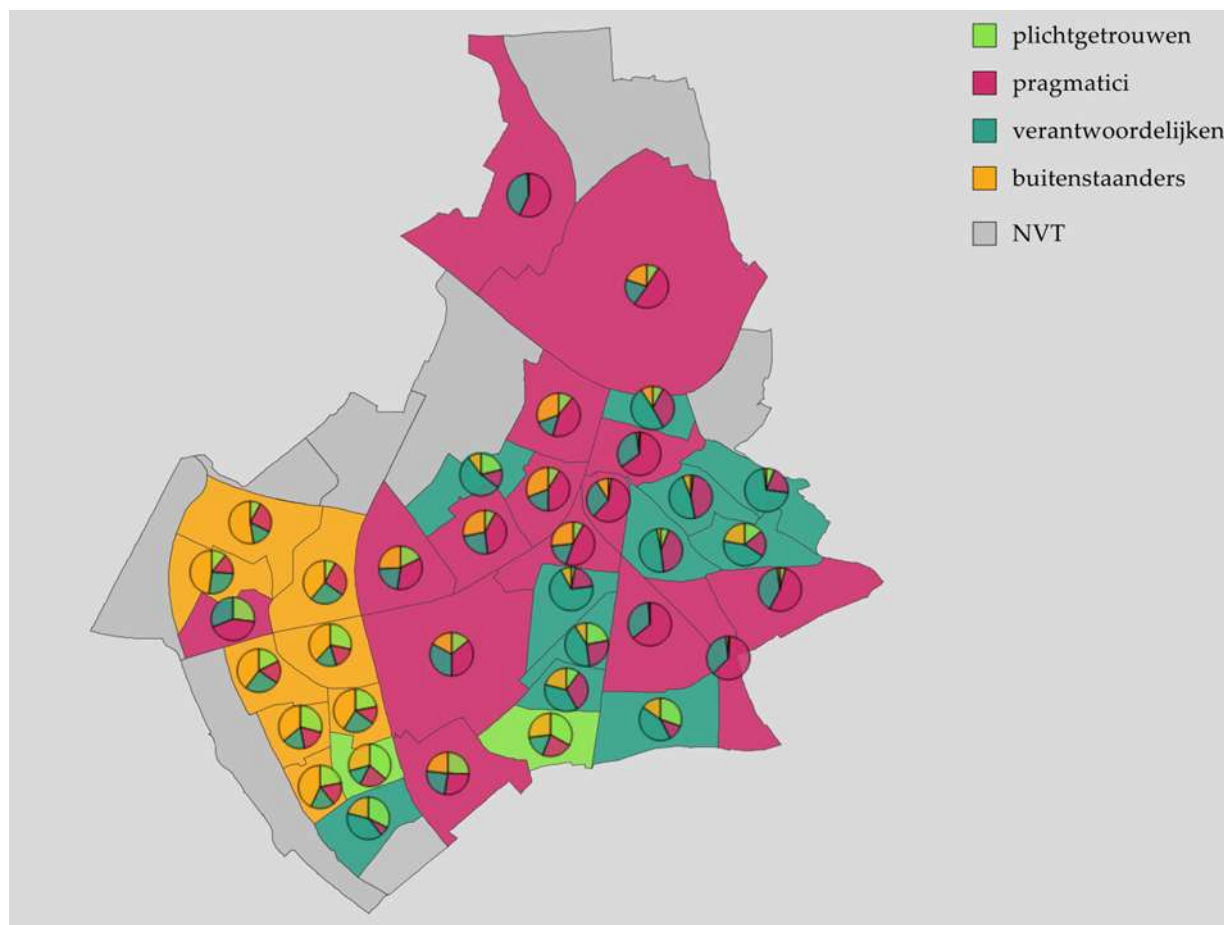
Participatie op andere manieren onderzocht: perspectieven en scepsis

Het afgelopen jaar hebben we vanuit O&S participatie ook op andere manieren onderzocht.

Een eerste analyse betreft "leefstijlen c.q. burgerschapsstijlen". Doel was het verkrijgen van nieuwe inzichten in de samenstelling van de bevolking met het oog op diverse vormen van participatie.² In de uitgevoerde analyse worden vier burgerschapsstijlen onderscheiden: de 'pragmatici', de 'verantwoordelijken', de 'buitenstaanders'

² Hiertoe is van het bureau voor onderzoek en strategieontwikkeling Motivaction een bestand aangekocht waarin een onderscheid naar groepen burgers wordt gemaakt op basis van burgerschapsstijlen. Deze benadering (bekend als leefstijlsegmentatie) richt zich vooral op sociologische en psychologische aspecten, en niet op de traditionele sociaal-economische of demografische kenmerken. De resultaten van de analyse zijn neergelegd in de notitie Burgerschapsstijlen in Nijmegen - Onderzoek en Statistiek, augustus 2013.

en de 'plichtsgetrouwen'. In Nijmegen hebben de pragmatici (35%) en de verantwoordelijken (31%) de grootste aandelen. Buitenstaanders (21%) en plichtsgetrouwen (13%) zijn echter ook duidelijk vertegenwoordigd. In vergelijking met het landelijk beeld wonen er in de stad veel pragmatici en minder buitenstaanders. Dat is vaker te zien in steden en zeker in vergelijkbare kennissteden.

Figuur 9: Verdeling burgerschapsstijlen en dominante stijl Nijmeegse wijken

Bron: Motivaction, bewerking O&S

Met name de verantwoordelijken en de plichtsgetrouwen lijken bevattelijker voor de ideeën van de participatiesamenleving. Verantwoordelijken worden gedreven door maatschappelijke betrokkenheid en het algemeen belang en voelen zichzelf hiervoor in hoge mate persoonlijk verantwoordelijk. Plichtsgetrouwen zien het als hun morele plicht om bij te dragen aan de (lokale) gemeenschap. Ze houden solidariteit hoog in het vaandel, hebben graag wat voor een ander over en verrichten vaak vrijwilligerswerk. Of dit in de praktijk ook zo uitkomt als het gaat om concrete inzet voor anderen in de omgeving moet nog blijken en is een onderwerp voor nader onderzoek.

De twee andere categorieën zijn meer op hun eigen leven en doelen gericht. De buitenstaanders vinden daarbij dat de overheid op moet komen voor hun rechten. Pragmatici kunnen goed voor zichzelf opkomen, hun eigen zaken goed regelen en waar nodig de dialoog aangaan met de overheid.

Binnen Nijmegen zijn de veel voorkomende pragmatici en verantwoordelijken vooral te vinden in de noordelijke, oostelijke en centrale delen van Nijmegen. Buitenstaanders zijn vooral vertegenwoordigd ten westen van het Maas-Waalkanaal en de Graafseweg: in Lindenholt, Dukenburg en Nijmegen-West.

Plichtsgetrouwen wonen vaker in Nijmegen-Zuid en Dukenburg.

Sommige wijken zijn qua burgerschapsstijlen behoorlijk homogeen, andere juist heel divers. In de meeste wijken in Nijmegen-Oost bijvoorbeeld, of in Oosterhout, domineren twee stijlen. Maar wijken in Zuid, zoals Hatert, of in Nijmegen-West, zoals Neerbosch Oost, laten een behoorlijk gelijkmatige verdeling zien. Ook Dukenburg en Lindenholt kennen heel diverse wijken qua leefstijlen.

Een tweede onderzoek betreft een meningspeiling onder het digitaal stadspanel, waaraan meer dan 1.300 respondenten hebben meegedaan.³ Het doel was lokale basisinformatie te krijgen omtrent de grondhouding van burgers en de voordelen, kansen, beperkingen of bedenkingen die zij zien rond actief burgerschap en burgerparticipatie. De conclusie was dat de panelleden voordelen en kansen zien, maar eigenlijk was de scepsis groter. De grondhouding ten aanzien van taken en verantwoordelijkheden van burgers was vaker argwanend dan welwillend. Bijvoorbeeld blijkt dat uit het gevoel dat veel mensen hebben dat de overheid bezuinigingen wil afwentelen op de burgers en daarnaast ziet men veel praktische bezwaren.

Maar het beeld was zoals aangegeven genuanceerd. Men ziet ook kansen. De kansen die door panelleden naar voren werden gebracht hebben o.a. te maken met bevordering van grotere betrokkenheid van burgers bij hun leefomgeving en elkaar, het kunnen realiseren van maatwerk en flexibiliteit in ruimtelijke inrichting, zorg etc. en een efficiëntere inzet van beperkter wordende overheidsmiddelen. Ook is erop gewezen dat participatie de eigenwaarde, macht en kracht bij burgers vergroot en het wijkgevoel stimuleert. Voorts zijn veel ideeën ingebracht over organisatie en rol van de overheid en concrete suggesties gedaan, zoals: zorg voor faciliteiten middels geld, extra mankracht of materialen.

Een rol bij participatie kan worden gespeeld door de wijkcentra en op stadsdeelniveau de voorzieningenharten. Behalve voor het aanbod en deelname aan activiteiten (vanuit gemeente, instellingen, organisaties en bewonersgroepen) zijn dat mogelijke plaatsen waar burgers nieuwe initiatieven kunnen ontwikkelen. In de Burgerpeiling is gemeten dat zo'n 12% van de bevolking minstens maandelijks een wijkaccommodatie bezoekt. Wel zijn daarbij grote verschillen naar deelgroepen. Bij jongeren en 65+ers is het aandeel 20 tot meer dan 25%. En ook in de stadsdelen Dukenburg en Noord is dit bovengemiddeld (circa 20%).

³ Meningspeiling actief burgerschap; Meting stadspanel voorjaar 2013; O&S, juni 2013

Waardering eigen buurt

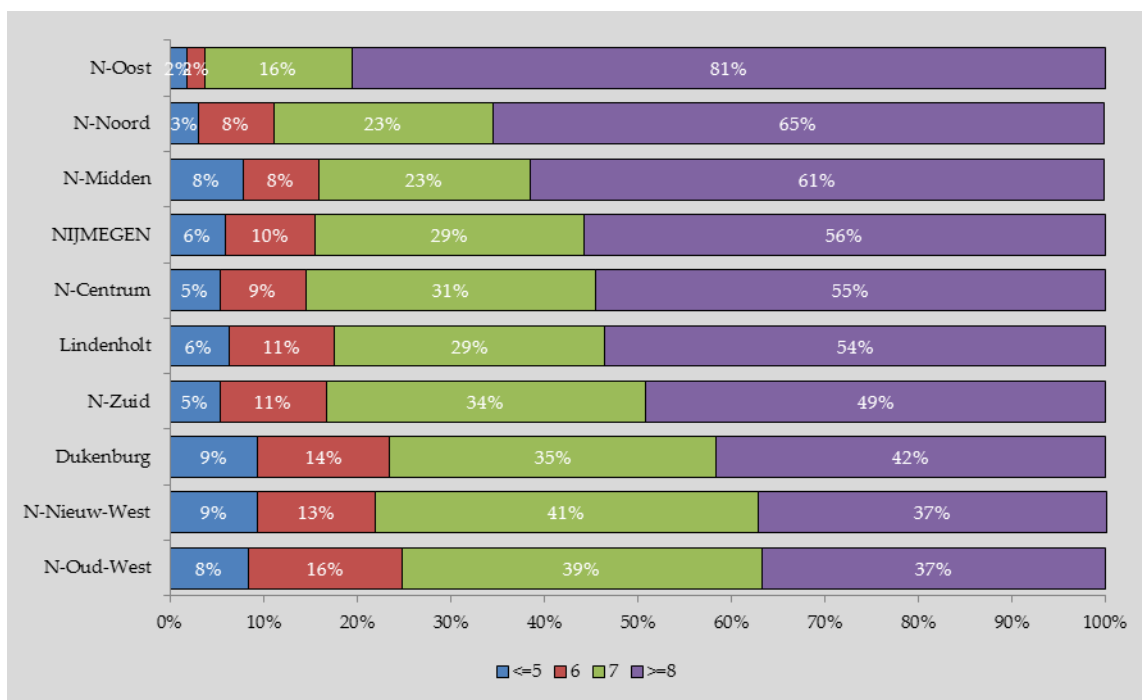
In de voorgaande module ging het om individuele sociale hulp en zorgbehoefte. In deze paragraaf staat het beeld dat respondenten van hun buurt hebben centraal. Hoe waarderen de mensen hun woonomgeving? Naast het algemene beeld wordt vooral ingegaan op de sociale aspecten: hoe zien de mensen hun sociale omgeving, hoe gaan ze met elkaar om? In andere hoofdstukken wordt ingegaan op andere kenmerken van de woonomgeving, zoals de openbare ruimte en de voorzieningen (zie bijv. het hoofdstuk Fysieke Leefomgeving).

Het algemene beeld is dat mensen hoge rapportcijfers geven voor de eigen buurt en dat ook het verantwoordelijkheidsgevoel voor en de gehechtheid aan de buurt hoog zijn en blijven. De waardering van het sociale klimaat in de wijken is afgelopen twee jaar hetzelfde gebleven, de jongerenoverlast is teruggelopen.

Algemeen beeld: hoge rapportcijfers eigen buurt

Meer dan 90% van de Nijmegenaren vindt de eigen buurt prettig (65%) of zeer prettig (26%) om in te wonen. Dit past bij het rapportcijfer: meer dan de helft (56%) geeft als rapportcijfer voor de eigen buurt een 8 of hoger, ruim een kwart (29%) een 7. Slechts 6% geeft een 5 of minder. Naar leeftijd zijn de verschillen niet groot. Nijmegenaren van niet-westerse afkomst zijn iets minder tevreden (een kwart geeft een 6 of minder tegen 16% gemiddeld). Verder is ook bij de laagst opgeleiden het percentage lage rapportcijfers iets hoger, maar ook bij hen zijn de cijfers goed.

Voorals stadsdeel Oost is een positieve uitschieter: zo'n 80% van de rapportcijfers is een 8 of hoger. In Oud-West, Nieuw-West en Dukenburg liggen de cijfers iets lager (22 tot 25% geeft een 6 of minder tegen 16% gemiddeld).

Figuur 10: Rapportcijfer buurt

Bron: Burgerpeiling 2013

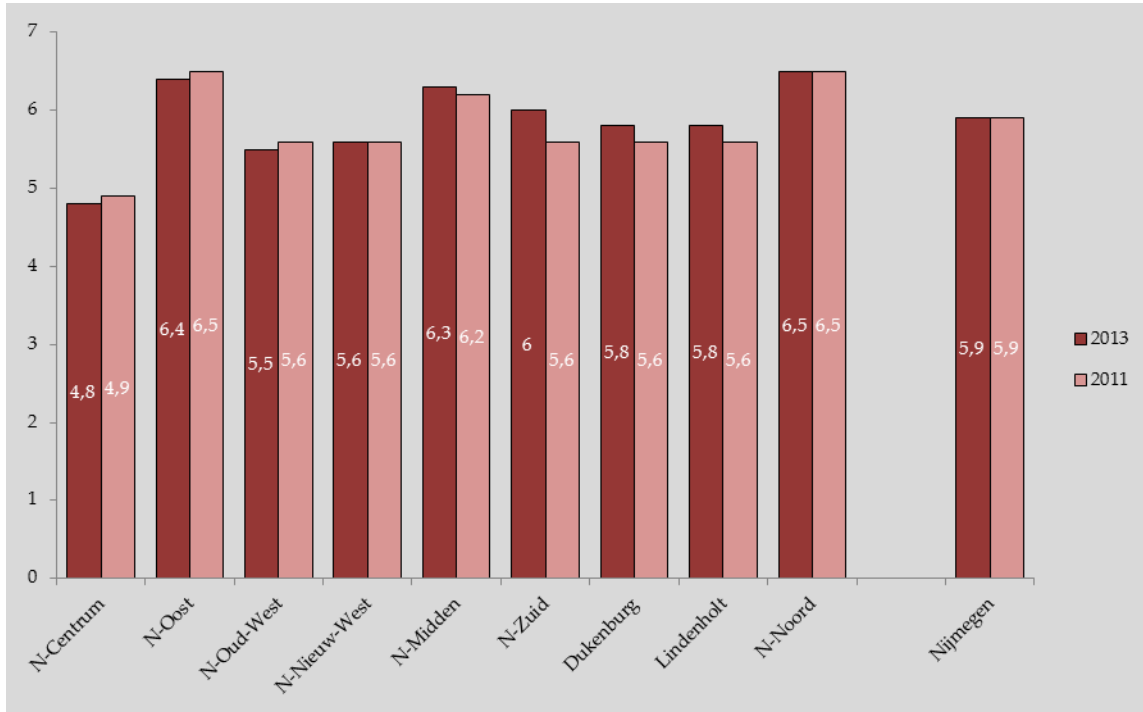
Verantwoordelijkheidsgevoel voor en gehechtheid aan buurt hoog

Driekwart van de geënquêteerden voelt zich medeverantwoordelijk voor de leefbaarheid van de buurt, hetgeen iets meer is dan in 2011 (71%).

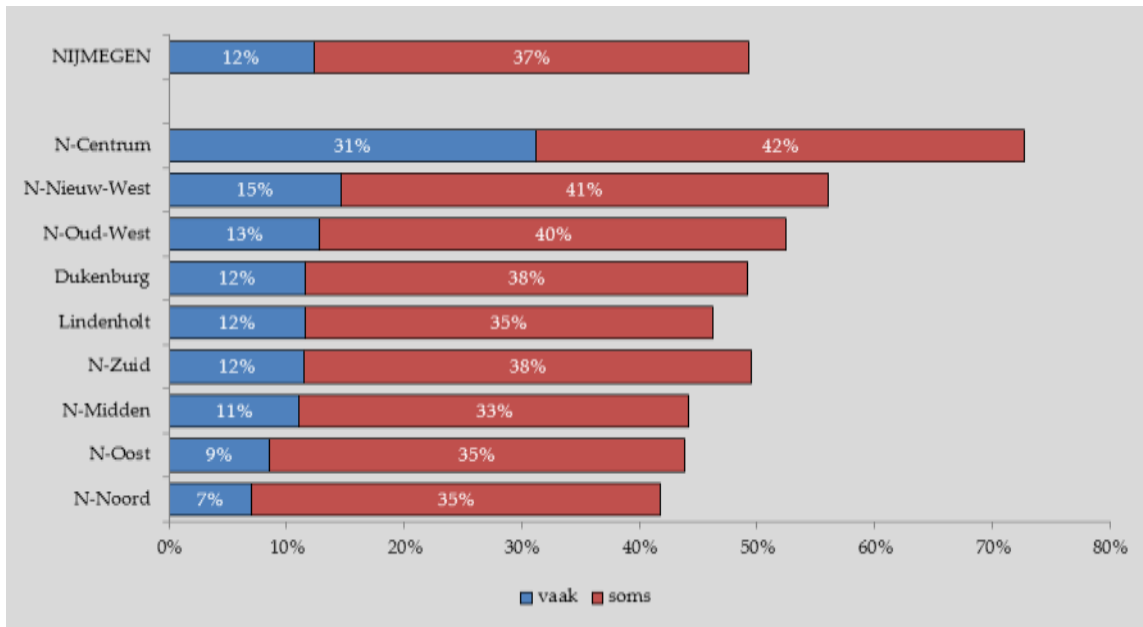
Zo'n 65% is gehecht aan de buurt. Dat laatste betekent een stijging van 5% in vergelijking met de vorige meting twee jaar geleden.

Waardering sociaal klimaat hetzelfde, jongerenoverlast teruggelopen

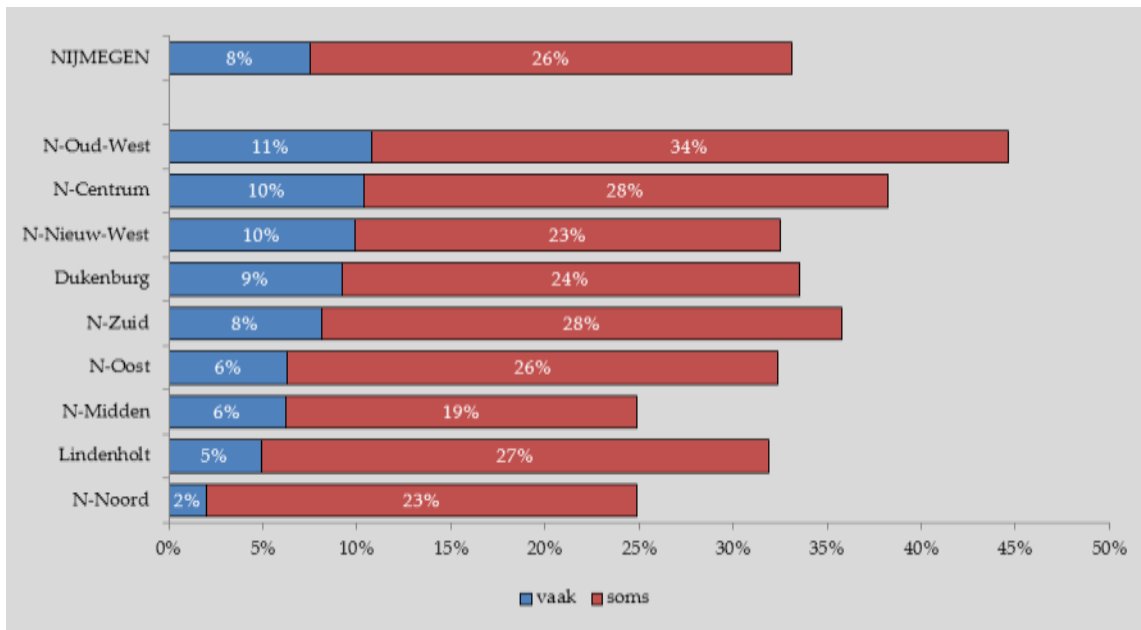
De schaalscore voor het sociale klimaat is met 5,9 gelijk gebleven in vergelijking met de Stads- en Wijkmonitor 2011. In Oost, Midden en Noord zijn de scores het hoogst, net als twee jaar geleden (6,3 tot 6,5). Dukenburg, Lindenholt en Zuid bewegen zich tussen 5,8 en 6,0 en hebben zich alle drie iets verbeterd, Zuid nog het sterkst. Oud-West en Nieuw-West blijven met 5,5 op hetzelfde niveau, net als het laagst scorende stadsdeel Centrum (4,8).

Figuur 11: Schaalscore sociale kwaliteit
Bron: Burgerpeiling 2013

Figuur 12: Ervaring overlast jongeren
Bron: Burgerpeiling 2013

Figuur 13: Ervaring overlast omwonenden

Bron: Burgerpeiling 2013

In wijken met een gemengde bevolkingssamenstelling vindt nagenoeg 60% dat de bewoners van buitenlandse afkomst en de andere bewoners goed in de buurt samenleven. Twee jaar geleden was dat nog 51%. Een kwart vindt het niet goed of slecht, 7% vindt het slecht of heel slecht. Dat laatste percentage komt overeen met dat uit 2011.

Bij mensen met een lagere opleiding en in Nieuw-West is het beeld iets minder gunstig, bij inwoners van niet-westerse komaf juist gunstiger.

Ongeveer de helft van de respondenten zegt dat overlast van groepen jongeren vaak of soms voorkomt. In Centrum is dit 70%, en ook in Nieuw-West is het iets bovengemiddeld. In Oost, Midden en Noord is het ondergemiddeld.

Overlast van omwonenden wordt door een derde gemeld, relatief vaak (45%) in Oud-West. Deze percentages komen grotendeels overeen met die van de peiling uit 2011.

Daarnaast evenwel zijn er andere bevindingen, zowel uit de Burgerpeiling als de landelijke Veiligheidsmonitor, die wijzen op enige verbetering. Zo zijn er minder mensen dan in voorgaande jaren die bij het benoemen van problemen in stad en buurt de jongerenoverlast naar voren brengen. En verder wijzen de politieregistraties op afname.

Overigens blijft de waardering van de jongerenvoorzieningen in de buurt een minder positief punt. Ruim 20% vindt dat er goede voorzieningen zijn, een kwart vindt dat niet. De helft van de respondenten kan er geen antwoord op geven of heeft een neutrale mening. De verschillen tussen de stadsdelen zijn niet zo heel groot, al blijven de jongerenvoorzieningen in Oud- en Nieuw-West wel iets achter in waardering.

Verdere resultaten in dit verband zijn te vinden in het hoofdstuk Veiligheid.

Bijlage: Bronnen:

- Stads- en Burgerpeilingen gemeente Nijmegen 2013 en eerder
- Volwassenmonitor 2008; resultaten gemeente Nijmegen, GGD Regio Nijmegen, 2009; voorlopige bevindingen Volwassenen- en Ouderenmonitor 2012
- Burgerschapstijlen in Nijmegen - Onderzoek en Statistiek, augustus 2013
- Meningspeiling actief burgerschap; Meting stadspanel voorjaar 2013; O&S, juni 2013